

Nemzetközi jogi és Európa-jogi Tanszék

NEMZETKÖZI KÖZJOG II. - NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK SZAKOS HALLGATÓKNAK

Nemzetközi jogi és Európa-jogi Tanszék

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai
Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

A nemzetközi szervezetek működése és helye a nemzetközi rendben

Dr. Sziebig Orsolya Johanna

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tanulási útmutató

Tananyag hossza: 9 dia

Tartalom:

A kapcsolatrendszer mozzanatai 4. old.

Kiváltságok, mentességek 5. old.

Székhely-megállapodások 6. old.

Képviseltek 7-8. old.

Szerződéskötési képesség 9. old

Fogalomtár 10. old.

Önellenőrző kérdések 11. old.

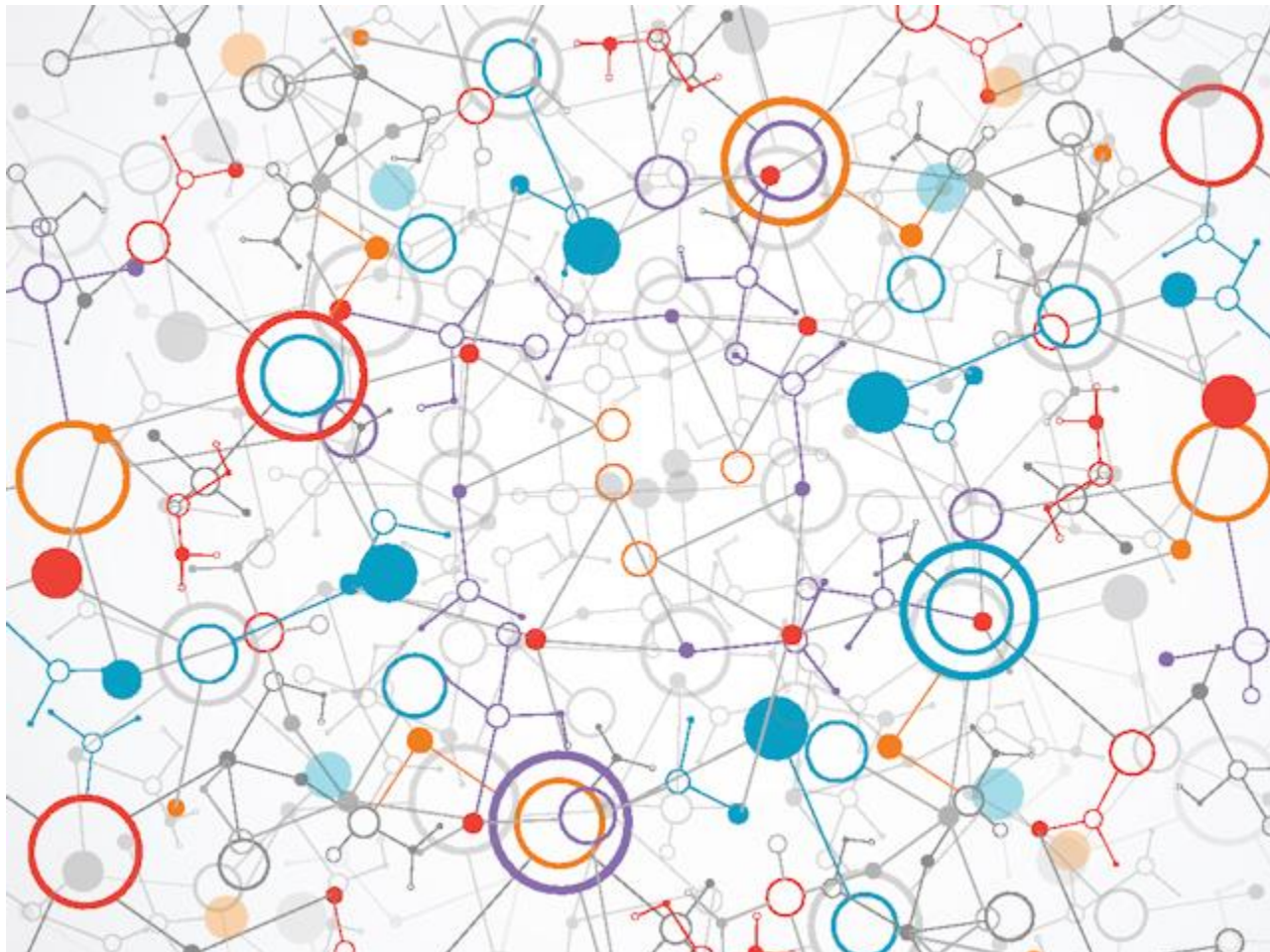
Áttekintésre szánt javasolt minimum időtartam: 1 óra

Tanulásra szánt javasolt minimum időtartam: 2 óra

A tananyagot **fogalomtár** és **önellenőrző** kérdések egészítik ki, amelyek a tananyag végén találhatóak.

Fogalomtár elsajátítására szánt javasolt minimum időtartam: 0,5 óra

A nemzetközi szervezetek külső kapcsolatrendszer

Kapcsolatrendszer mozzanatai

- Kiváltságok, mentességek és székhelymegállapodások
- Nemzetközi szervezetek mellé rendelt állandó képviseletek
- Nemzetközi szervezetek által létrehozott képviseletek
- Nemzetközi szervezetek által kötött nemzetközi szerződések

Kiváltságok, mentességek

- Többoldalú **egyezmények** a nemzetközi szervezetek kiváltságairól és mentességeiről pl. Egyesült Nemzetek szakosított intézményeinek kiváltságairól és mentességeiről szóló 1947. évi New Yorki Egyezmény
- **Indok:** nemzetközi szervezeteknek és tisztviselőiknek, a tagállamok képviselőinek bizonyos védettséggel kell rendelkezniük a tevékenységük ellátása érdekében.
- **Kiváltságok:** szervezetek vezetőinek személyes sérthetetlensége, hivatali épületek és helységeik, az irattárak sérthetetlensége.
- Mentesség: jogszabályok betartása – állam büntetőjogi, polgári jogi és államigazgatási joghatósága alóli **mentesség**
- **Mentességi** egyezmények részletszabályokat tartalmaznak.

Székhely-megállapodások

- A nemzetközi szervezet a szervezet székhelyét biztosító állammal székhely-megállapodást köt.
- A székhelyállam nem biztos, hogy tagja a nemzetközi szervezetnek.
- *Tartalom:* megerősítik az adott szervezet jogállását, sérthetetlenségét, mentességeit, a tisztviselőkre és a küldöttségek tagjaira nézve is.
- Küldöttségek beutazását engedélyeznie kell a székhelyállamnak.
- A nemzetközi szervezet központjának, székhelyének jogi szabályozása.

Állandó képviseletek

- **Állandó képviseletek** – a ülésekre érkező küldöttségeken túl az államok állandó jelleggel képviseltetik magukat az adott nemzetközi szervezet székhelyén.
- Először az ENSZ tekintetében alakult ki a gyakorlat.
- Sok más regionális, partikuláris nemzetközi szervezet mellett is működnek állandó képviseletek: NATO, OECD, Arab Liga, Európa Tanács.
- 1975. **Bécsi Egyezmény** az államok képviseletéről az egyetemes jellegű nemzetközi szervezetek mellett (nincs hatályban).
- **Képviselik** a küldő államot a szervezetben, **részt vesznek** a munkában, **tájékoztatják** a küldő államot.
- Nemzetközi szerződéseket **tárgyalhatnak**, de az aláíráshoz felhatalmazás kell.
- Nem egyetemes szervezetek mellett működő képviseletek: egyes esetekben *diplomáciai képviseletek*.

Nemzetközi szervezetek képviselői

- A nemzetközi szervezetek *nem rendelkeznek aktív követküldési joggal.*
- Alapító okiratokban nem található rendelkezés a nemzetközi szervezetek által küldött képviselőkre vonatkozóan.
- Azonban egyre több program kívánta a **konkrét, helyben történő gazdasági-technikai segítséget**
 - képviselők a fejlesztés területén
 - UNDP irodák.
- Képviselők a szervezetek egyes, meghatározott feladatainak hatékonyabb ellátása érdekében – különösen humanitárius feladatok ellátására.
- Képviselők a tájékoztatás területén – információs központok.

Nemzetközi szervezetek szerződéskötési képessége

- **1986. évi egyezmény:** *az államok és a nemzetközi szervezetek, illetve a nemzetközi szervezetek egymás közötti szerződéseiről szóló egyezmény.*
 - Olyan szerződéskötési képességgel rendelkezik, amely szükséges a céljainak megvalósításához és funkcióinak ellátáshoz.
 - A szerződéskötési képességet az alapító okiratok, vonatkozó határozatok és a kialakult gyakorlat határozza meg.
 - A szerződéskötési képesség korlátozottabb az államokénál.

Fogalomtár

- ❑ **Állandó képviseletek:** a ülésekre érkező küldöttségeken túl az államok állandó jelleggel képviseltetik magukat az adott nemzetközi szervezet székhelyén.
- ❑ **Kiváltságok:** szervezetek vezetőinek személyes sérthetlensége, hivatali épületek és helységek, az irattárak sérthetlensége.
- ❑ **Mentességek:** jogszabályok betartása alól nem mentesül, de azok megsértése esetében is mentes az állam büntetőjogi, polgári jogi és államigazgatási joghatósága alól.
- ❑ **Székhely-megállapodás:** a nemzetközi szervezet a szervezet székhelyét biztosító állammal székhely-megállapodást köt. A megállapodások megerősítik az adott szervezet jogállását, sérthetlenségét, mentességeit, a tisztviselőkre és a küldöttségek tagjaira nézve is.
- ❑ **Szerződéskötési képesség:** a nemzetközi szervezet azon képessége, hogy államokkal vagy más nemzetközi szervezetekkel nemzetközi szerződéseket kössön.

Önellenőrző kérdések

- ✓ Határozza meg, mit jelentenek az állandó küldöttségek!
- ✓ Lehetnek-e a nemzetközi szervezeteknek állandó képviselői?
- ✓ Mit tartalmaznak az ún. székhely-megállapodások?
- ✓ Mit jelentenek a kiváltságok, mentességek?
- ✓ Melyik nemzetközi egyezmény szabályozza a nemzetközi szervezetek szerződéskötési képességét?
- ✓ Jellemezze a nemzetközi szervezetek szerződéskötési képességét!
- ✓ Sorolja fel, milyen elemekből tevődik össze a nemzetközi szervezetek küldő kapcsolatrendszere!

Nézz utána!

Milyen nemzetközi szervezeteknek van székhelye/irodája
Magyarország területén?

Milyen jelentősége van az egyes nemzetközi szervezeteknek, a
szerződésalkotás területén?

Különösen:

ENSZ

<http://www.un.org/documents/>

Európa Tanács

[http://www.europatanacs.hu/index.php?workSpace=pages&id=2
&langId=1](http://www.europatanacs.hu/index.php?workSpace=pages&id=2&langId=1)

- * A tananyagban felhasznált képek online megtalálhatók és szabadon hozzáférhetők.
- * A tananyag kizárólag oktatási célból készült.
- * A tananyag a Szerző saját szellemi terméke, forrásként az adott tárgyhoz megjelölt kötelező irodalmi források kerültek felhasználásra.

*Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen
készült az Európai Unió támogatásával.*

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE